

NYT

A man with blonde hair, wearing a white t-shirt and blue jeans, is shown from the side, leaning over a concrete surface. He is using a power tool, possibly a jackhammer or a similar heavy-duty tool, which is emitting a cloud of dust. The background is a blurred green landscape, suggesting an outdoor setting. The overall tone is bright and active.

NR. 35
2. halvår 2024

FURESØ MUSEER

IMMIGRANTMUSEET | MOSEGAARDEN | CORNELEN | ARKIVERNE

Redaktion:
Anders Thorkilsen & Cathrine Kyø Hermansen

Redaktionen er afsluttet juli 2024
Næste nr. udkommer januar 2025

*Forsidefoto: Otte internationale kunstnere skabte deres kunstværker i Skulpturparken.
Farum Avis, Furesø Stads- og Lokalarkiv*

Denne tryksag er Svanemærket og CO2 kompenseret

Velkommen

Lørdag den 31. august fejrer Furesø Kommune 25-års-jubilæum for åbningen af Skulpturparken. Jubilæet er kulminationen på et længere kommunalt formidlingstiltag, hvor Furesø Stads- og Lokalarkiv f.eks. har bidraget med en vandredstilling. Du kan læse mere om, hvordan 400 tons sten blev forvandlet til Skulpturparken her i bladet.

Siden sidst har Furesø Museer fastholdt sit fokus på både lokal og national samtidsdokumentation. Arkivalier, fotografier og personlige fortællinger og genstande er blevet indsamlet, dokumenteret og nu formidlet i NYT. Læs om den tyrkiske kvinde Akile, der trodsede normen som gæstearbejder, eller tag med på en tur gennem et Vesterbro, der for længst er forsvundet.

Børn og unge bliver jævnligt konfronteret med, at tilværelsen kan være barsk. Det er vigtigt for Furesø Museer at bidrage til, at børn og unge får de nødvendige værktøjer til at italesætte svære

og komplekse problemstillinger. Blandt tiltagene er museets nye letlæsningsbog om de ukrainske flygtninge i Furesø samt et forløb om menneskerettigheder i børnehøjde.

Furesø Museer inviterer derudover på eksperimenterende sansevandring år ud. Har du nogensinde tænkt over, hvordan Furesøegnen dufter eller lyder, så tag med. Vi håber ligeledes at se jer i Skulpturparken den 31. august, hvor vi byder på børneaktiviteter og erindringsværksted.

På gensyn,

Cathrine Kyø Hermansen

Museums og arkivchef

Skulpturparken i Farum; 'fra idé til jubilæum

Skulpturparken i Farum fylder 25 år. I den anledning fejres jubilæet med en undersøgelse af Skulpturparkens historie og en vandrestilling.

Af Cecilie Brøndum Rosenblad, arkivar

Under borgmester Peter Brixtofte havde Farum Kommune i 1998 kultur og kunst på programmet, og særligt skulpturer pyntede i parker og ved kommunens institutioner, og der opstod et ønske om mere. Det blev besluttet, at kommunen i det efterfølgende år 1999 skulle afholde et internationalt skulptursymposium. Kunstnerne skulle være fra hele verden, og symposiet skulle afholdes i en park. I parken skulle kunstnerne under åben himmel lave deres kunstværker på en måned. Ideen blev lanceret af skulptøren Yaël Artsi, som tidligere havde afholdt et skulptursymposium i Israel. Hun blev udpeget som koordinator og skulle bl.a. finde de sten, skulpturerne skulle laves af. Ideen fandt opbakning hos borgmesteren og direktionen. Artsi samt den kommunale forvaltning, særligt kulturområdet, faciliterede symposiet i fællesskab. Fredtofteparken blev valgt til at huse den kommende Skulpturpark, da parken havde gode parkeringsmuligheder, var tæt på offentlig transport, centrum og Farum Sø. Det naturskønne

område kunne danne en smuk ramme for symposiets skulpturer, og det har det gjort til fulde lige siden.

Forvandlingen af 400 tons sten

Det internationale skulptursymposium endte med at bestå af bidrag fra otte internationale kunstnere. Det var israelske Yaël Artsi, Cynthia Sah fra Hong Kong, danske Jesper Neergaard, japanske Jun-ichi Inoue, tyrkiske Kemal Tufan, franske Nicolas Bertoux, svenske Pål Svensson og Tetsuo Harada fra Japan. Der blev lavet en detaljeret kontrakt med hver kunstner, og de fik et honorar for opgaven, samt kost og logi på Bregnerød Kro, mens symposiet foregik. Flere af kunstnerne ansatte assistenter for egen regning. Stenene, som skulpturerne blev lavet af, varierede fra rød og sort granit til hvid Carrara marmor, og nogle af stenene var flere meter høje. Stenene vejede omkring 400 tons tilsammen og blev leveret af store lastbiler og kraner.

Den 2. august 1999 åbnede symposiet, og både presse og borgere strømmede til for

*Stenene ankommer og alle hjælper med at få dem aflæstet.
Foto: Farum Avis, Furesø Stads- og Lokalkiv.*

at se stenene blive forvandlet til skulpturer. Kunstnerne tilbragte den næste måned i parken med deres skulpturer og interesserede borgere. Det var til tider en svær proces, hvor stemningen ikke altid var god. Som koordinator var Artsi opmærksom på at udglatte uenigheder og skabe bedre stemning. Som skulptør er man nødt til at kunne sadle om, da hvert et hug i ens sten ikke kan tages tilbage. For eksempel oplevede Artsi, at hendes sten revnede det forkerte sted, hvilket gjorde, at hun måtte ændre hendes skulptur. Trods udfordringer blev alle skulpturer færdige til tiden, og symposiet kulminerede i en tre dages folkefest. Der var koncerter, taler, underholdning og ikke mindst gratis øl til alle. Der var

stor interesse fra både almindelige borgere og kunstinteresserede. Man satsede i Farum Kommune på Skulpturparken som turistattraktion, og i en periode var der oprettet et turistkontor med tre ansatte.

Hvad fortæller arkivalierne?

Det er nu 2024 og Skulpturparken i Farum fylder 25 år. Som arkivar får man lov til at grave sig ned i historien og arkivets arkivalier. Gamle kommunale sager, dokumenter, kontrakter, breve, billeder, film og en bog blev fundet. Dokumentation af forløbet viser de mange svære aspekter, det har krævet at afholde symposiet og få Skulpturparken på plads. Arkivalierne viser også fine og hygge-

▲ *Kunstnerne, deres assistenter og kulturhusleder Zanne Jahn.*
Foto: Farum Avis, Furesø Stads- og Lokalarkiv.

▼ *Der arbejdes på skulpturerne.*
Foto: Farum Avis, Furesø Stads- og Lokalarkiv.

lige aspekter, som arrangementet gav både borgere, kunstnere og kommunen. Alt fra venskaber, til et bryllup i Israel, til frustrationer og ødelagte sten, og til skulpturer, der tilhugges under åben himmel i regn og sol, ses i arkivalierne. Man kan som arkivar ikke dykke ned i arkivalierne omhandlende Skulpturparken, uden at få øje på et højt ambitionsniveau og en massiv økonomi som symposiet, parken og folkefesten har krævet. Det forbliver i Farums historie som et helt særligt arrangement, som nok kun borgmester Peter Brixtofte kunne have gennemført.

Skulpturparkens historie er atter bragt til live ved parkens 25-års jubilæum. Arkivet har lavet en vandrestilling om Skulpturparkens skabelse fra idé til folkefest. Vandrestillingen rejser rundt i Furesø Kommune og ender ved Skulpturparken til jubilæet den 31. august. Derudover vises en mindre udstilling om Skulpturparken på Furesø Rådhus.

▲ *Borgere stimler sammen omkring Jesper Neergaards skulptur "Vandvogteren".*
Foto: Farum Avis, Furesø Stads- og Lokalarkiv.

Det er dog ikke kun arkivalierne eller udstillingerne, der minder om Skulpturparkens historie. Under symposiet, hvor kunstnerne tilhuggede deres skulpturer, samlede besøgende og borgere små brudstykker af efterladte sten. Over 100 tons stumper blev taget med hjem til minde om det internationale symposium i Farum Skulpturpark. ■

Til folkefesten er der koncerter, taler og underholdning.
Foto: Farum Avis, Furesø Stads- og Lokalarkiv.

På vandring med sanserne

Har du nogensinde tænkt over, hvordan Furesøegnen dufter eller lyder? Et S-tog, der suser forbi. Det støjende virvar af mennesker, som handler ind. Duften af nybagt brød eller lugten af gødning, der spreder sig fra markerne i foråret. I 2024 går Furesø Museer sammen med engagerede furesøborgere på opdagelse i, hvilke dufte og lyde vi finder på vores hjemegn. Vi vandrer i lokalmiljøerne, og gennem journaloptegnelser kan vi efterhånden begynde at se konturerne af Furesøegnens sanselandskab fyldt med indtryk for både øjne, næse og ører.

Af Emma Barnhøj Jeppesen, museumsinspektør

Som lyden af en tromme falder regnen tungt på trækrønerne, hvis lysegrønne glimt så småt er begyndt at changere med vinterlandskabets gråbrune farver. Af den smattede jord vokser forårets første anemoner frem, mens den varme blomsterduft blander sig med lugten af sødlig forrådnelse fra det våde bark og de nedfaldne blade, der putter sig i mosen.

I nærheden høres som et ekko over Furesøens vande en forsigtig, men insisterende fløjten fra en fugl – måske fra samme slags, som Christian Winther i 1828 dedikerede sit længselsfulde digt ”Flyv, fugl! Flyv over Furesøens Vove” til. I hvert fald kan vi nemt sætte os selv i Winthers fodspor, mens vi en kølig april-søndag bevæger os langs søbredden.

Friture, kolde skovsnegle og den genkendelige lyd af et S-tog

I både regn og solskin har museet det seneste halve år vendt blikket mod indsamlingen af data, der kan hjælpe os med at dokumentere de mere sanselige aspekter af livet på Furesøegnen. For hvordan oplever vi verden lige omkring os, hvis vi ser lidt nærmere på de sanseindtryk, som er historisk betingede af vores egen samtid – og på dem, som måske altid har præget vores lokalområde?

Vi har vandret i de nære bymiljøer, i Farum, Værløse og Hareskovby, hvor lugten af grill og hjemmelavet mad fra villakvarterernes skorstenene har blandet sig med dunsten af benzin og tobak, mens fuglene har kvidret om kap med

Under vandringerne gør vi stop, hvor deltagerne får lov at dele deres indtryk med hinanden. Sansevandring ved Furesøen og gennem Nørreskoven. April 2024. Foto: Liv Köhne Lind.

*Efter en våd april er jordbunden helt mættet og mange træer står under vand.
Sansevandring gennem Hareskoven. Maj 2024.
Foto: Annika Lion Kristensen.*

*Børn løber grinende rundt på en boldbane i Farum Midtpunkt. Sansevandring i Farum. Juni 2024.
Foto: Furesø Museer*

hundenes gøen, trafikstøjen fra bilerne, menneskesnak, legende børn og det velkendte klingende ”ding-ding” fra rejsekortene, der tjekkes ind og ud af fortravlede pendlere ved S-togsstationerne.

Vi har spadseret gennem Nørreskoven, hvor støjen fra bildækkens hurtige kontakt med motorvejens asfalt og den rungende lyd af flymotorer højt oppe over vores hoveder lægger sig som et auditivt bagtæppe over skovens egne lyde af brummende humlebier, kvækkende ænder, klukkende vand og tørre kviste, der giver efter under fødderne. Og vi har slentret i det milde majvejr gennem Hareskoven, hvis kuperede landskab inviterer os til at forfølge lugten af bålrog, opleve den bitre nøddesmag fra det nyudsprungne bøgeblad og til at lade os overraske af den kølighed, vores finger mødes af, når vi stryger den mod en sort

skovsnegl – alt imens skovens døde træer giver nyt liv til summende insekter.

Lydlandskaber indkapsles i samspil med unge studerende

Som overbygning på dataindsamlingen og den historiske dokumentation har museet i foråret også indgået et nyt formidlingssamarbejde med Rytmask Musikkonservatorium i København, der betyder, at vi i sensommeren 2024 får glæde af dygtige bachelorstuderende, der skal hjælpe os med at dykke endnu mere ned i de historiske data. Ud fra de sanselige observationer, som museet sammen med furesøborgerne har gjort sig under sansevandringerne, skal de studerende nemlig hjælpe os med at udvikle lydlandskaber. Med lydlandskaberne får vi mulighed for at indkapsle Furesøegnens auditive billede anno 2024, som vi samtidig kan bruge i formidlingsøjemed, f.eks.

i kommende udstillinger på det lokalhistoriske museum. Vi glæder os derfor til resultaterne af projektet og til at kunne byde kommunens borgere velkommen på endnu flere sansevandringer.

Har du lyst til at tage med på en sansevandring sammen med os? Vi fortsætter vores udforskning det kommende halvår, så tag et kig i kalenderen bagerst i bladet, hvor du finder alle de sansevandringer, Furesø Museer afholder i efteråret og vinteren 2024. ■

På journalerne noteres sanseindtryk ned undervejs. Nogle deltagere indsamler også skrald, blomster, planter m.m., som frembringer helt særlige indtryk. Sansevandring i Farum. Juni 2024.

Foto: Furesø Museer.

Foto: Mikkel Arnfred

gratis adgang

Besøg Immigrantmuseet
og oplev den anmelderroste særudstilling:
Gæstarbejderne - fortællinger fra 70'erne

Åbent tirsdag - lørdag kl. 10.00-16.00

IMMIGRANTMUSEET
INDVANDRINGENS KULTURHISTORIE

Salihs mor Akile rejste til Danmark først

Salih Özçetin er bidragsyder til Immigrantmuseets samling om gæstearbejderhistorien. Salih arbejder til dagligt i Furesø Kommune, og da han hørte om museets indsamlingsprojekt, tilbød han at fortælle historien om den gang, da hans forældre kom til Danmark som gæstearbejdere. Salih og hans lillesøster Saniye blev indledningsvis i landsbyen Pamukören i Tyrkiet med deres far Halit, som passede familiens jordlod med frugttræer og tog sig af børnene.

Af Dragan Jovanovic, videnskabelig assistent

Før Akile rejste til Danmark, havde hendes onkel og hans kone allerede arbejdet et års tid i Birkerød. Han på en plastikfabrik og hun på en tyggegummifabrik. Og da de var hjemme på sommerferie i Tyrkiet i sommeren 1969, fortalte de om livet og arbejdsforholdene i Danmark. Akile og Halit drømte om at købe mere jord og en traktor, og de vidste at der var flere i landsbyen, der var søgt til Europa for at tjene penge. Særligt til Holland. Halit var bekymret for, om han kunne klare en tilværelse, der var så meget anderledes end den, han var vant til. Men det var særligt dét, at han havde problemer med nedsat syn og natteblindhed, der bekymrede ham mest ved at skulle bo i Danmark og arbejde på mørke fabrikker. Han kendte til arbejdet og omgivelserne på det lille husmandssted

i Tyrkiet, men var usikker på om han kunne klare livet som gæstearbejder i Europa. Salih forklarer:

”Mine forældre solgte deres tre køer og investerede pengene i mors rejse. Alle dem der arrangerede det, skulle også have penge for det. Og så tog min mor afsted med toget fra Izmir til Istanbul sammen med min onkel og tante. Og så videre fra Istanbul til Tyskland og derfra til Danmark. Min tante og onkel boede i Vanløse, og der skulle min mor også bo. De boede allerede 10 mennesker i den samme lejlighed. Da min mor kom, var de elleve mennesker. Og de skiftedes til at sove i sengene, for nogen arbejdede om natten, nogen om aftenen og andre om dagen. Så de senge der var – der var måske tre-fire senge, det ved

*Akile kort efter sin ankomst til Danmark i 1969.
Foto: Immigrantmuseet.*

▲ Akile til højre på billedet i sin første bopæl, en delejlighed i Vanløse. Akiles onkel og hans kone til venstre, og datteren til et familiemedlem ved siden af Akile.
Foto: Immigrantmuseet.

jeg ikke – dem skiftedes de til at sove i. Nogen kom hjem fra arbejde og skulle sove, og så skulle de andre på arbejde.”

”Kort efter ankomsten tog hun ud på tyggegummifabrikken sammen med min tante, som spurgte om de kunne bruge en ny medarbejder, en dame fra Tyrkiet. ”Ja, ja. Bare kom. Hun kan bare starte med det samme”. Hun kunne hverken sproget eller noget som helst dengang. Så hun startede bare på arbejdet. Det kunne man. Og der arbejdede hun så i fem-seks år om natten.”

Landsbysladder og nye planer

”Min mor fortæller mig ofte om den første tid, hvor hun rejste uden min far. Hun havde hørt rygter om, at andre kvinder i landsbyen havde snakket sammen og sagt til min far, ”din kone er nu taget til Danmark, så du skal ikke regne med, at hun kommer tilbage. For hun finder måske en anden mand eller gifter sig”. Det gik hende på, altså hun tænkte meget på det. Et år efter, da hun kom tilbage, så havde hun sagt til de kvinder, hun mødte – altså hun sagde det ikke direkte, men sådan så alle kunne høre det – ”Se, nu

er jeg kommet tilbage for at hente min mand og mine børn. Og dem som har snakket om, at jeg ikke ville komme tilbage igen, de skal ikke snakke mere om mig”. Det fortalte hun mig. ”Sådan er jeg ikke!” Hun vidste godt, hvem det var, men hun havde bare sagt det sådan ud i luften, så hun var sikker på, at de hørte det.”

Halit ombestemte sig i 1970 og tog med sin kone til Danmark. I 1971 efter et par år i Danmark hentede Akile og Halit deres to børn i Tyrkiet. Salih var syv år og Saniye var 5 år. Halits forældre syntes, at de selv var blevet for gamle til fortsat at

▲ Familien foran deres hjem på Stationsvej i Birkerød. En større lejlighed med fem værelser, som kommunen anviste, da ejendommen de boede i, skulle rives ned. Før boede de på værelser, og pludselig havde familien et helt hjem for sig selv. Men til gengæld var der ingen varme i huset, ca. 1974.
Foto: Immigrantmuseet.

tage sig af børnene alene. ”Vi fik at vide at vores far og mor kom og skulle hente os til Danmark. Hver gang der kom en flyvemaskine, så kiggede vi op i luften. ”Ej – der kommer mor og far”, sagde vi til hinanden.”

Aften- og natarbejde

”Min far fik hurtigt job i et bageri i Lupinkrogen i Birkerød. Han var ikke uddannet bager, så han arbejdede som medhjælper. Men der var jo det med, at han ikke kunne se om natten. Og de arbejdede jo om natten. Men der var en anden i huset, det første sted de boede, der også arbejdede dér. Så de fulgtes til bageriet, hvor han arbejdede i et års tid, indtil han skiftede til et andet bageri i Bistrup. Der var længere afstand. Og min far havde jo ingen kørekort, og han kunne heller ikke cykle. Så gjorde jeg det, at om morgenen, inden jeg skulle i skole – morgen, det var klokken to om natten – jeg tog ham i hånden og fulgte ham til bageren, jeg tror der var to-tre kilometer. Og i stedet for at gå hjem igen, så blev jeg og hjalp ham med dej og brød og kager og altmuligt. Stille og roligt, så blev bagermesteren glad for mig. For jeg var kvik og jeg kunne finde ud af det.”

Halit arbejdede i forskellige bagerier i mange år, indtil han gik på førtidspension som 56-årig. På det tidspunkt var både hans syn og hørelse blevet så dårlig, at han ikke var arbejdsdygtig længere.

”Senere fik min mor arbejde i en svømmehal i Lyngby, hvor hun gjorde rent efter lukketid. Og når hun var på arbejde der, så var jeg nogle gange med hende for at svømme.” Salih smiler, mens han mindes at have hele svømmehallen for sig selv.

Æblemos med fløde

"Hverken min mor eller far kunne læse eller skrive, da de kom til Danmark. Min mor har fortalt mig om en dansk kollega, som jeg også kan huske. Hun lavede tit kager til os dengang, da jeg var barn. Hun sagde, "Akile, du er en klog dame. Du kan godt lære at læse og skrive dansk. Det skal du lære. Det lover du mig". Og som en nytårsgave, eller hvad det var, så gav hun hende en gaveæske, hvor der var nogle blyanter og kuglepennene og noget papir, som man kunne tegne på. "Det skal du lære, og dine børn skal også hjælpe dig". Hun pressede hele tiden min mor. "Ej jeg kan ikke lære det, jeg er blevet gammel", sagde min mor. Men hun pressede hende: "Du skal!". Og

så gik hun i gang og gav sig til sidst. Så startede hun med alfabetet. Med tiden så lærte hun det, og vi hjalp hende, når hun lavede fejl. Så det var takket være hende kollegaen, at min mor lærte at læse og skrive. Jeg glemmer aldrig, hun lavede meget af det dér - æblemos med fløde. Hun kom altid med det, for hun havde en have med æbler. Det kan jeg huske tydeligt. I dag laver min kone Şerife det ofte, for jeg har også en have med æbler."

Salih og Şerife

"Før jeg mødte min kone, kendte jeg hendes storebror. Hun boede i Farum, og jeg boede i Birkerød. Jeg så hende første gang hjemme hos dem. Og så sagde jeg til min mor: "Mor, der er en pige jeg godt

kan lide - hende vil jeg gerne giftes med". "Hvem er hun?", sagde hun så. "Ja, hun bor i Farum, og det er den og den familie" og så videre. "Men er du sikker på, at hun vil have dig?". "Det ved jeg ikke, men vi kan da spørge." Salih smiler og fortæller, at hans mor ikke var enig. Hun havde udset sig en pige i Tyrkiet til sin søn. Men det var Salih stærkt imod. "Jeg kender hende jo ikke. Hvad skal jeg - "Nej! Jeg vil have hende der", sagde jeg. Og så blev vi uvenner. Jeg sagde det til min far, og han snakkede med min mor. Til sidst så gav hun sig." Forældreparrene talte sammen, og de unge fik hinanden. Brylluppet blev holdt i Tyrkiet i 1983 og varede i tre dage.

Tilbage til Tyrkiet - for en tid

"Mine forældre tog tilbage til Tyrkiet for at bo i 2001. Min far var 60 år, da han blev alvorlig syg. Han blev indlagt og blev opereret i hjertet. Og så døde han. Efter to år, hvor han gerne ville nyde livet. Han døde på grund af hjerteproblemer, og fordi han blev opereret. Men han var rigtig glad den sidste tid. Han købte sin traktor, som han havde lovet, at han ville. Selvom han ikke kunne køre den.

▲ Salih med sin mor på arbejde i svømmehallen i Lyngby, ca. 1975.
Foto: Immigrantmuseet.

▼ "Det er mig, der sidder på gulvet. Jeg gik til taekwondo, og jeg havde lige vundet guld. Det er min kone til venstre og hendes familie. Og så er det min familie fra højre. Det er omkring 1983, lige før vi blev gift. Det er fra lejligheden på Kejerød Vænge i Birkerød."
Foto: Immigrantmuseet.

"Min lillebror er meget lille lille her, så det er nok i sommeren '74. Det er bageren i Bistrup. Der hvor der nu ligger der en Rema 1000. Bageren blev revet ned." Halit og Akile med deres tre børn ved Halits arbejdsplads.
Foto: Immigrantmuseet.

”Og der var vi på vej hjem fra Tyrkiet til Danmark. Vi holdt pause sammen og spiste vandmelon. Det må være i ’83, efter vores bryllup. Jeg fik kørekort i maj måned, og så kørte jeg familien på ferie.” Salih sidder til højre på billedet og hans kone Şerife til venstre for ham. Familierne fulgtes i hver deres bil på sommerferie i Tyrkiet. Nogle fulgtes noget af vejen med jugoslaviske venner og kolleger, der også skulle på ferie i hjemlandet. Foto: Immigrantmuseet.

Han kaldte på noget familie, når han vil køre en tur. Og så sad han ved siden af. Eller omme bagved. Han fuldførte det, han ville, og så to år efter, så døde han. Men min mor vil ikke sælge traktoren, for det er hendes minde om ham.” Salih synker en gang og fortsætter: ”Så vi har altså gemt den. Den står stadig under min mors garage i huset i Tyrkiet.”

”Mor blev boende et par år dernede, efter min far døde. Men i dag har hun sin egen lille lejlighed i Birkerød. Jeg tror, at

hun gerne ville være tættere på os, nu hvor min far var død. Hun har noget familie dernede, men de passer sig selv og har også nok at se til. Men hun kan også godt passe sig selv. Hun er frisk og sådan, selvom hun er 84. Og så er hun også tæt på sine børn og børnebørn. Hun fortalte dem for nyligt om sit liv. De ville gerne høre, hvordan hun kom til Danmark, og hvad hun oplevede, og hvordan det hele skete. De var interesserede, så det fortalte hun dem en dag, hvor min søn optog det på telefonen.” ■

*Salih på sin fars traktor i Tyrkiet. 2023
Foto: Immigrantmuseet.*

Mustafagade?

København er en by i evig forandring. Folk flytter bort. Nye kommer til. I 1991 påbegyndte Københavns Kommune en omfattende og tiltrængt byfornyelse. Blandt andet på Vesterbro, da mange af de gamle arbejderlejligheder var forfaldne. I dag er Vesterbro et markant anderledes kvarter, men i processen gik et stykke dansk indvandringshistorie i glemmebogen.

Af Anders Thorkilsen, museumsinspektør

I 2019 flyttede jeg ind hos min kæreste i Viktoriagade på Vesterbro. Mit kendskab til området var begrænset. Vesterbro var det eneste sted, hvor jeg ikke havde boet, siden jeg flyttede til København i 2001. Nok havde jeg tidligere drukket øl på den populære Mikkeller Bar i Viktoriagade. Uvidende om, at min kommende kæreste boede i tageligheden over.

Viktoriagade?

Ved første øjekast var Viktoriagade, og den tilstødende Abel Cathrines Gade, som forventet. Mange hippe spisesteder, specialforretninger og dyre genbrugsbutikker. Jeg bemærkede dog, at taxichauffører med tyrkisk baggrund ofte kendte gaden. GPS blev der ikke brug for. En chauffør fortalte videre, da vi kørte op ad Abel Cathrines Gade, at "her" lå den første tyrkiske restaurant i København. Det var sandsynligvis restaurant Merhaba, han tænkte på, men det fandt jeg først ud af senere.

En dag var jeg på besøg hos fotograf Jerry Bergman, der har fotodokumenteret dansk indvandringshistorie siden 1970'erne. Snakken faldt på Nørrebro som indvandringskvarter. Jerry konstaterede, at mange af de første gæstearbejdere i København, fra blandt andet Tyrkiet og Pakistan, indledningsvis slog sig ned på Vesterbro, f.eks. i Viktoriagade og Abel Cathrines Gade. Rykket til Nørrebro kom angiveligt senere. Det var nyt for mig, men jeg svarede, at jeg boede i Viktoriagade. Jerry gav mig derfor en stak af hans fotografier - og ganske rigtigt.

Et glemt kapitel

Jeg kunne genkende de fleste bygninger på billederne af Viktoriagade fra slut 70'erne og 80'erne, selvom det hele så noget slidt ud. Bylivet, menneskerne og forretningerne var dog noget helt andet end nu. Tyrkiske grønthandlere, pakistanske klædehandlere, kiosker og skilte på ara-

Viktoriagade. Foto: Jerry Bergman. Immigrantmuseet.

Merhaba i Abel Cathrines Gade var måske den første tyrkiske restaurant i København. Den var også kendt for mavedans. Foto: Jerry Bergman, 1987. Immigrantmuseet.

Viktoriagade.
Foto: Jerry Bergman, 1987. Immigrantmuseet.

Grønhandleren "Det lille Istanbul" i Viktoriagade.
Foto: Jerry Bergman. Immigrantmuseet.

Hos Karim Bakhsh & Sons i Viktoriagade kunne man også leje videofilm på urdu, arabisk og tyrkisk. Foto: Jerry Bergman, 1983. Immigrantmuseet.

bisk fyldte gadebilledet. Jerrys fotografier dokumenterede altså et andet og mere etnisk diverse kapitel i Viktoriagades lange historie. Det vil sige før byfornyelsen og den jyske middelklassens indtog.

Fotografierne gav mig blod på tanden, og jeg forsøgte at grave lidt dybere. Jeg kunne imidlertid ikke finde noget litteratur, der kunne fortælle mere om gæstearbejderne i Viktoriagade. Til gengæld var der stadig fysiske spor. Blandt andet åbnede den første pakistanske restaurant i København i Viktoriagade, og den ligger der endnu. Restaurant Shezan slog dørene op i 1978. Det gav også

mere mening, at den første halalslugter i København åbnede få hundrede meter derfra samme år. Slagter Ali Baba ligger der også endnu, selvom demografien har ændret sig.

De fysiske spor forsvinder dog langsomt fra gadebilledet. Da jeg flyttede ind i Viktoriagade, lå der en tyrkisk spilleklub med den klassiske lysstofrørsbelysning i ejendomskælderen. Det var nok også derfor, at mange af de tyrkiske taxichauffører kendte gaden. Siden er deres kontrakt blev opsagt, og lokalerne skal nu huse en high-end cocktail bar.

Shezan er den ældste pakistanske restaurant i Danmark. Menukortet byder også på indiske retter. Foto: Jerry Bergman. Immigrantmuseet.

På sporet af den tabte tid

Når jeg efterfølgende har mødt folk, der færdedes i Københavns indvandringsmiljø, har jeg spurgt ind til Viktoriagade. De husker som regel alle området og fremhæver næsten altid Restaurant Shezan eller Merhaba. Jeg har ligeledes hørt, at Viktoriagade eller Abel Cathrines Gade i folkemunde blev kaldt noget a la "Mustafa-gade" grundet de mange gæstearbejdere med muslimsk baggrund. Hvorvidt det er rigtigt, er svært at bekræfte. Det er generelt vanskeligt at blive klog på gadens historie, da fortællingerne er anekdotiske.

Fortiden er en selvfølge for dem, der har gennemlevet den, men hvis det ikke bliver dokumenteret til eftertiden, risikerer historien at gå tabt. Derfor er jeg glad for, at mine kollegaer på museet over en længere periode har dedikeret tid på at indsamle, dokumentere og formidle gæstearbejdernes tidlige historie.

København er som nævnt en by i evig forandring, og indbyggerne er blot statister i et øjebliksbillede. I april flyttede vi fra Viktoriagade. Vores datter skal være storesøster, og vi får brug for mere plads, så vi kigger på rækkehuse i forstaden. ■

Bog til børn skaber genkendelse og glæde

Hvordan er det for et barn at blive rykket væk fra sine trygge rammer og være nødt til at flygte til et andet land - og så tilmed skulle flytte ind hos en ny familie med helt andre vaner, traditioner og sprog? Alt det er eleverne i 2. klasse i Furesø Kommune blevet meget klogere på. I april modtog de nemlig årets letlæsningsbog: Da Hanna fra Ukraine kom til Værløse.

Af Birgitte Kabel, museumsassistent

Furesø Museer fejrer Verdens Bogdag hvert år med at udgive en bog, der tager udgangspunkt i en historisk begivenhed i vores område. Denne gang har vi sat fokus på en lokalhistorisk begivenhed fra vores egen samtid, nemlig da flere end 150 ukrainske flygtninge ankom til Furesø-området i foråret 2022.

Historisk stor gæstfrihed

I bogen kan eleverne lære Hanna og hendes mor Olena fra Ukraine at kende. De var nødt til at rejse væk på grund af krigen, men de kom til at bo hos en sød værtsfamilie i Værløse. Historien er fiktiv, men er inspireret af virkelige hændelser - nemlig at en masse værtsfamilier var så gæstfrie at åbne deres hjem for flygtningene.

I det hele taget blev ukrainerne mødt af stor hjælpsomhed fra både politikere og almindelige danskere landet over. Ikke mindst i Furesø Kommune var der stor opbakning til at hjælpe med alt fra donationer af tøj og cykler til at tilbyde husly og arrangere masser af kulturarrangementer for at byde ukrainerne velkomne.

Gæstfrihed på skoleskemaet

For Furesø Museer var det vigtigt at få dokumenteret det helt særlige historiske kulturmøde, der opstod i de forårsmåned. Derfor var vi "på pletten" og lavede en lang række dybdegående interviews

Da Hanna fra Ukraine kom til Værløse

*Bogens hovedpersoner er ukrainske Hanna og danske Ida. Historien er fiktiv, men inspireret af en lang række interviews, som Furesø Museer lavede, da ukrainerne kom til Furesø Kommune.
Illustration: Katrine Hansen.*

både med de ukrainske flygtninge og deres værtsfamilier. Og nu er essensen af disse kulturmøder bragt videre til børnene i den nye letlæsningsbog. Igennem historien følger vi, hvordan der opstår et venskab mellem den ukrainske pige Hanna og værtsfamiliens jævnaldrende pige, Ida. De to børn overvinder sprogli-

ge barrierer og bliver nære venner. Det er museets håb, at bogen kommer til at starte en samtale i klassen eller derhjemme om, hvad det vil sige at skulle forlade sit hjemland på grund af krig. Men vi håber også, at eleverne vil komme til at drøfte betydningen af gæstfrihed og det mellem menneskelige møde.

Ida og Hanna udvikler hurtigt et stærkt venskab på trods af de sproglige barrierer. Illustration: Katrine Hansen.

Uddrag fra bogen: **VÆK FRA KRIG**

Her i Danmark er der heldigvis roligt. Men i nogle lande er der krig. Der er krig lige nu i Ukraine. Derfor har nogle kvinder og børn været nødt til at tage ud af landet. Vidste du, at nogle af dem for tiden bor her i Furesø Kommune? Der er mange, som gerne vil hjælpe ukrainerne, mens der er krig i deres land. Mange kom i starten til at bo hjemme hos forskellige danske familier. De blev kaldt værtsfamilier. Dette er historien om 9-årige Hanna og hendes mor Olena, som kom fra Ukraine til Værløse i foråret 2022.

Genkendelse hos eleverne

Da Furesø Museers undervisningsansvarlige var rundt på skolerne for at dele letlæsningsbogen ud til 2. klasse-eleverne, fik hun mange spontane reaktioner fra eleverne. Selvom de endnu ikke havde læst bogen, kunne flere fortælle, at de selv havde prøvet at være værtsfamilie for ukrainere. Det havde været spændende, men også meget udfordrende, fordi de tit havde svært ved at forstå hinanden. Men det havde nogle af børnene en god løsning på, de opfandt nemlig bare et nyt sprog. Andre har fortalt denne historie til museet, som også indgår i årets letlæsningsbog: de begyndte at bruge appen Google Oversæt, og på den måde kunne de snakke direkte sammen på dansk og ukrainsk. I flere familier øvede de også danske ord med deres nye logerende ved at sætte gule post-it-sedler rundt omkring med ord som bord, stol, kop osv.

Bog glæder ukrainere

Furesø Museer har vist bogen til nogle ukrainere, der stadig bor her, og det har gjort stort indtryk på dem, at deres historie nu bliver fortalt i en letlæsningsbog. Én siger:

“Selvom jeg ikke er en lille pige, rører Hannas historie mig meget. Den minder mig om min egen rejse fra Ukraine til Danmark, hvor jeg også først boede ved en værtsfamilie. Der er mange paralleller mellem Hannas historie og andre ukrainske børns historie, men det er der også for os, der kom som unge og voksne. Jeg har masser af minder fra det første forår her i Danmark: det store ønske om at kommunikere, selvom der var sprog-

barriere, ture i skoven, og forberedelserne til dansk påske. Den utrolige venlige støtte vi fik fra de danske familier, gav os styrke til at komme os over de forfærdelige begivenheder vi oplevede - og stadigvæk oplever - med krigen derhjemme.”

Kan downloades gratis

Bogen *Da Hanna fra Ukraine kom til Værløse* er fyldt med illustrationer af de vigtigste situationer, der er beskrevet i bogen, og så er den skrevet i et meget enkelt sprog, så det gerne skulle være nemt for 2. klasse-eleverne at læse og forstå historien. Furesø Museer håber, at bogen er med til at skabe læselyst og samtidig styrke tilhørsforholdet til vores lokalområde. Den er blevet til i samarbejde mellem Furesø Museer og Skoleforvaltningen.

Bogen kan købes for 50 kroner på Furesø Museer eller downloades gratis her: immigrantmuseet.dk/undervisning-ii/materiale ■

Uddrag fra bogen: PIGERNE STIKKER AF

Nogle uger efter påske skinner solen så dejligt. Ida og Hanna går tur med Kiko. “Min far og mor hviskede i dag om, at I skal rejse igen. Jeg hørte ikke, hvor I skal hen,” fortæller Ida. Hanna bliver meget ked af det. Hun er bange for, at hun skal tilbage til krigen i Ukraine. Hun vil blive hos sin nye bedste veninde. Hanna vil ikke hjem til huset og pakke kuffert. Derfor gemmer Hanna og Ida sig nede ved Sønder sø.

Solen skinner ikke mere. Pigerne fryser. Ida og Hanna kryber tæt sammen med Kiko. Da klokken er seks, ringer Idas mor. Ida fortæller, hvorfor de ikke vil komme hjem. Moren forklarer, at Hanna og hendes mor har fået deres eget sted at bo. Det ligger i Værløse og hedder Widex-huset. Hannas nye hjem ligger kun 10 minutter væk fra Idas hus. Pigerne er glade og lettede, fordi de kan blive ved med at se hinanden. Nu vil Hanna og Ida godt hjem til aftensmad i huset.

Dagens projekt præsenteres.
Foto: Furesø Museer

Har min bamse rettigheder? – Menneskerettigheder i børnehøjde

En stille formiddag i den sene vinter mødte to museumsinspektører op ved Ryet Børnehus. Med sig havde de deres gamle yndlingsbamses og en hel pose fyldt med spændende ting. Målet var klart: Kan man få børnehavebørn til at forstå, hvad menneskerettigheder er?

Af Lise Milan Nielsen, undervisningsansvarlig

Dagen startede med en fælles leg, så de små kroppe fik rystet lidt energi af sig og var klar til at fordybe sig i projektet. Børnene havde i dagens anledning fået lov til at tage deres yndlingsbamses med, da bamseserne skulle spille en helt central rolle i projektet. Børnene skulle nemlig udarbejde en planche med alle de ting, som de syntes, bamse havde ret til. Det kunne være ret til et sted at sove, ret til kærlighed, ret til kram, ret til at komme til ”lægen”, hvis bamse blev syg osv. Børnene snakkede og snakkede og skulle hver især vælge fire ting, som deres bamse havde ret til for at have et godt liv. Udstyret med et stykke papir, en limstift og en masse små billeder af forskellige ting gik børnene ivrigt i gang med at klistre deres ting op på papiret.

Bagefter fortalte børnene hinanden om, hvad de havde valgt og hvorfor. Plancherne blev lagt på en lang række, og det viste sig lynhurtigt, at der var mange gengan-

gere. F.eks. havde mange af bamseserne ret til kærlighed, en familie, et sted at sove og til hjælp. Mange af bamseserne havde også ”ret til” de ting, som fyldte meget for børnene i øjeblikket. Da arrangementet lå lige op til vinterferien, havde mange af bamseserne derfor naturligvis ret til ferie.

Hvorfor en bamse?

Museet skulle i det tidlige forår åbne en udstilling i anledning af jubilæet for FN's Menneskerettigheder. I den anledning besluttede museets skoletjeneste sig for at undersøge, hvorvidt børn helt ned i børnehavealderen egentlig forstod, hvad det ville sige at have ”ret” til noget. Men det ville kræve et særligt greb, en særlig vinkel, der kunne gøre emnet nært og trygt for børnene. Museet valgte derfor at distancere emnet lidt ved at fjerne fokus fra børn generelt og føre emnet over på et helt andet kærlighedsobjekt – yndlingsbamsen.

Børnene i Ryet Børnehus laver plancher.
Foto: Furesø Museer

Børns forhold til deres yndlingsbamse er ganske komplekst. De ser den ikke nødvendigvis som et stykke legetøj, men derimod som et næsten levende og tænkende væsen, der kan yde støtte og tryghed. Derfor behandles bamsen ofte næsten menneskeligt af små børn. Den puttes, aes, soves med og trøster en, når man er ked af det. Da museet skulle vælge, hvordan man bedst kunne gribe så komplekst et emne som menneskerettigheder an, faldt valget altså på at distancere snakken ved at sætte bamsen i fokus, frem for børn. Det kan være nemmere for et barn at forholde sig til sin nære ven, bamsen, frem for børn generelt. Ved at tage udgangspunkt i bamses følelser, kunne vi åbne for snakken om "retten til et godt liv".

Plancherne sammenlignes.
Foto: Furesø Museer

Bamsen er egentlig barnet

Projektet viste sig at afføde nogle gode snakke. Da projektet nærmede sig sin afslutning, blev børnene bedt om at tage stilling til, om børn havde ret til de samme ting som deres yndlingsbamser? Børnene grublede lidt over det, men mente i sidste ende at børn også havde ret til et sted at sove, kærlighed, kram, en familie osv. Og selvfølgelig ferie.

I sidste ende gik museet fra Ryet Børnehus med kufferten fyldt af gode ob-

servationer fra børnenes side. De havde en ganske grundlæggende forståelse af, hvad det vil sige at leve et godt liv. Ved at tage udgangspunkt i deres eget liv og deres egen empati kunne børnene, via yndlingsbamsen, sætte fokus på, hvilke ting de syntes der skal til, for at børn har et godt liv. ■

MOSEGAARDEN, VÆRLØSE:

ALLE ARRANGEMENTER ER GRATIS

**31. AUGUST
LØRDAG
KL. 13.00-16.00**
BØRNEWORKSHOP I SKULPTURPARKEN
I anledning af jubilæumsfejringen af Farum Skulpturpark inviterer Furesø Museer til børneworkshop, hvor man kan lave bladtryk, tage på bamseljagt eller lege med gamle legeredskaber.
STED: SKULPTURPARKEN, 3520 FARUM

**8. SEPTEMBER
SØNDAG
KL. 10.00 -11.00 &
KL. 11.30 -12.30**
SAGNTUR FOR BØRN OG VOKSNE
Tag familien med på sagntur i Farum Landsby. Turen går gennem det gamle Farum omkring kirken, hvor I vil høre om helheste, lindorme, trolde og mange andre mystiske væsener, der har huseret i Farum i gamle dage. Turen tages af to omgange: kl. 10.00-11.00 og igen kl. 11.30-12.30. Tilmelding nødvendig på limn@furesoe.dk. Skriv navne på deltagere, og hvilken af turene I vil med på. Der kan maks. deltage 30 pr. tur, så der bookes efter først-til-mølle.

MØDESTED: Ved Genforeningsstenen overfor Lægehuset Farum Hovedgade, i krydset hvor Farum Hovedgade møder Kålundsvej, 3520 Farum.

**21. SEPTEMBER
LØRDAG
KL. 15.00-17.00**

SANSEVANDRING: Hareskoven

I løbet af 2024 ser vi nærmere på, hvilke dufte og lyde vi finder på Furesøgnen. Og du kan være med til at sætte dit præg på lokalhistorien! Kom med på guidet sansevandring i Hareskoven lørdag den 21. september kl. 15.00. Turen er omkring 3 kilometer lang, og vi går i et let til moderat tempo. Alle deltagere får udleveret journaler, hvor sanseindtryk noteres ned undervejs. Læs mere om turen på vores hjemmeside. Tilmelding: ebj1@furesoe.dk. Begrænset antal pladser.

MØDESTED: HARESKOV STATION.

**27. OKTOBER
SØNDAG
KL. 11.00-13.00**

SANSEVANDRING: Furesøen og Nørreskoven

I løbet af 2024 ser vi nærmere på, hvilke dufte og lyde vi finder på Furesøgnen. Og du kan være med til at sætte dit præg på lokalhistorien! Kom med på guidet sansevandring langs Furesøen og gennem Nørreskoven søndag den 27. oktober kl. 11.00. Turen er omkring 5 kilometer lang, og vi går i et let til moderat tempo. Alle deltagere får udleveret journaler, hvor sanseindtryk noteres ned undervejs. Læs mere om turen på vores hjemmeside. Tilmelding: ebj1@furesoe.dk. Begrænset antal pladser.

MØDESTED: På parkeringspladsen ved Furesøbad.

**31. OKTOBER
TORS DAG
KL. 18.00-20.00**

GYS OG GRU PÅ MOSEGAARDEN

Den 31. oktober trækker Mosegaarden i sit gyseligste udklædningsstøj og inviterer på gysertur på det mørklagte museum. Turen er rettet til større børn, men alle er velkomne – på eget ansvar. Turen starter hver halve time og lyder kl. 18.00, 18.30, 19.00 og 19.30.

STED: Mosegaarden, Skovgårds Allé 37, 3500 Værløse. STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLE 37, 3500 VÆRLØSE.

**17. NOVEMBER
SØNDAG
KL. 11.00-13.00**

SANSEVANDRING: Værløse

I løbet af 2024 ser vi nærmere på, hvilke dufte og lyde vi finder på Furesøgnen. Og du kan være med til at sætte dit præg på lokalhistorien! Kom med på guidet sansevandring i Hareskoven lørdag den 21. september kl. 15.00. Turen er omkring 3 kilometer lang, og vi går i et let til moderat tempo. Alle deltagere får udleveret journaler, hvor sanseindtryk noteres ned undervejs. Læs mere om turen på vores hjemmeside. Tilmelding: ebj1@furesoe.dk. Begrænset antal pladser.

MØDESTED: Ved Varmings skulptur 'Kone i døren' ved Værløse Station.

**7. DECEMBER
LØRDAG
KL. 14.30-17.00**

SANSEVANDRING: Furesøen og Nørreskoven

I løbet af 2024 ser vi nærmere på, hvilke dufte og lyde vi finder på Furesøgnen. Og du kan være med til at sætte dit præg på lokalhistorien! Kom med på guidet sansevandring i Værløse søndag den 17. november kl. 11.00. Turen er omkring 4 kilometer lang, og vi går i et let til moderat tempo. Alle deltagere får udleveret journaler, hvor sanseindtryk noteres ned undervejs. Læs mere om turen på vores hjemmeside. Tilmelding: ebj1@furesoe.dk. Begrænset antal pladser.

MØDESTED: Foran 7-Eleven ved Farum Station.

CORNELEN, STAVNSHOLT:

ALLE ARRANGEMENTER ER GRATIS

**1. SEPTEMBER
SØNDAG
KL. 13.00 - 16.00**

SÆSONÅBNING AF CORNELEN

Cornelen slår atter dørene op for en ny sæson. Alle børn og barnlige sjæle kan komme og lege med, når vi uddeles ”I Købmand Cornelius’ sens fodspor”. Der er nye varer i butikken, og i baglokalet byder værts-teamet Ivan og Sussie på en god kop kaffe!

STED: CORNELEN, STAVNSHOLTVEJ 186, 3520 FARUM

**20. OKTOBER
SØNDAG
KL. -13.00 - 14.00**

PERSONLIGE ERINDRINGER FRA STAVNSHOLT

Ivan Jørn Andersen kan fortælle om sin barndom og ungdom i Stavnsholt i timevis. Han har nemlig trådt sine barnesko i købmandsgården Cornelen, og var senere bydreng og lærling hos købmand Ole Petersen på gården Keldsholm.

STED: CORNELEN, STAVNSHOLTVEJ 186, 3520 FARUM

FØLGENDE SØNDAGE:

17. + 24. NOVEMBER

1. + 8. + 15. + 22. DECEMBER

KL. 13.00 - 16.00

JULEDAGE PÅ CORNELEN

Cornelen er pyntet op til jul, og i butikken sælges der hyggelige julevarer.

STED: CORNELEN, STAVNSHOLTVEJ 186, 3520 FARUM

Kalender for Juli - December 2023 / De lokalhistoriske foreninger

www.farumlokalhistoriskeforening.dk | www.vaerloesehistoriske.dk | www.jonstrup-samlingen.dk

FARUM LOKALHISTORISKE FORENING:

29. AUGUST
TORSdag
KL. 15.00-19.00

BYVANDRING: Kirke Værløse, Rokkedyssegård og Lånshøj/Værløselejren

Byvandring i Kirke Værløse guidet af Charlotte Hernø. Derefter går turen til Rokkedyssegård, hvor ejeren Lisbeth Toft Christensen viser rundt, inden der serveres kaffe og kage. Turen slutter ved Lånshøj/Værløse Flyveplads, hvor Kai Beck Andersen er guide. Pris for medlemmer: 60 kr. og for andre 80 kr. Tilmelding på mail: svenden.alice@gmail.com senest den 24. august. Betaling skal ske på: reg.nr.: 9570 kontonr.: 12394349 eller MobilePay 789127. Husk at skrive navn.

MØDESTED: Parkeringspladsen ved Stien, Bifrostvej, hvorfra der er fælles afgang.

2. OKTOBER
ONSDAG
KL. 17.00-20.00

FARUM MIDTPUNKT I 50 ÅR – Nye danskere/Farumborgere

Videnskabelig assistent ved Immigrantmuseet Dragan Jovanovic vil med udgangspunkt i udstillingen om gæstearbejderne fortælle deres historie – hvorfor kom de, og hvad tog de med til Danmark/Farum Midtpunkt. Der bliver holdt et fælles oplæg for alle kl. 17.00. Efterfølgende vil Dragan lave en guidet tur for mindre grupper i udstillingen. Der bliver serveret et let traktement, så tilmelding til Alice er nødvendig senest den 25. september.

MØDESTED: IMMIGRANTMUSEET, FARUM KULTURHUS.

6. NOVEMBER
ONSDAG
KL. 19.00

FARUM MIDTPUNKT 50 ÅR – En del af "Vores Historie"

Denne aften har vi fokus på alle dem, hvis historie vi ikke så ofte har hørt. Museumsassistent ved Furesø Museer, Birgitte Kabel, vil fortælle om de mange forskellige grupper og enkeltpersoner, som hun har interviewet i forbindelse med projektet "Vores historie" - hør om de mange forskellige foreninger, arbejdspladser og møder at bo sammen på i Farum Midtpunkt. Byrådsmedlem Hasan Yilmaz vil fortælle om sin opvækst i Farum Midtpunkt som barn i en indvandrerfamilie.

MØDESTED: STIEN, BIFROSTVEJ

VÆRLØSEGNENS HISTORISKE FORENING:

SØNDAGE
KL. 10.00-12.00

KEND DIN EGN: Morgenture i skoven

Fra gang til gang vælges et skovafsnit for den kommende vandretur. Datoer og turens nærmere indhold samt detaljer, aflysninger m.m. fremgår af foreningens hjemmeside: www.vaerloesehistorie.dk. Vær opmærksom på, at der kan forekomme andre mødetider. Medbragte drikkevarer nydes på turen. Vi slutter ved middagstid.

MØDESTED: Normalt ved Mosegaarden, Skovgårds Allé 37, 3500 Værløse kl. 10.00, hvor vi kører til et samlingssted i skoven i egne biler.

8. AUGUST
TORSdag
KL. 19.00

SKOVVANDRING I FILETEN OG TERKELSKOVEN

Vi skal især opleve Fileten med alle træer og buske udsprunget og i sommerpragt. Skovhistorie, mange sjældne og eksotiske træer, Terkelskoven med kalkbrud og moser. Turflængde ca. 3 km. Detaljer, aflysninger mm. kan findes på www.vaerloesehistorie.dk.

11. AUGUST
SØNDAG
KL. 14.00

FOREDRAG: Alugods alt for tidlige død? v. Niels Bødker Thomsen

Sygdomme i oldtiden og de første kendte pandemier i historien. DNA-undersøgelser fortæller nyt om disse forhold. Menneskeheden har altid været plaget af sygdomme, og i Romersk Jernalder kan man konstatere de første pandemier i verdenshistorien.

STED: MOSEGÅRDEN, SKOVGÅRDS ALLÉ 37, VÆRLØSE

18. AUGUST
SØNDAG
KL. 13.00-16.00

KVARTERSVANDRING OMKRING HARESKOVGÅRD

Hør om landsbyen Lille Værløse med Hareskovgård/Hareskovhvil og rigmanden Erik Frogne Knudsen, som byggede Villa Søblink ved Sønderø. Kaffepause i villahave på Inavej.

MØDESTED: P-pladsen ved Hareskovhvil, Bymidten 118, 3500 Værløse.

25. AUGUST
SØNDAG
KL. 13.00-16.30

KEND DIN EGN: Arkæologiens Dag

Kom med til Arkæologiens Dag. Der vil blive lagt oldsager frem. Kom og rør ved tingene. Hvad er det for redskaber, og hvordan kan man se, om et stykke flint er forarbejdet – og hvordan bearbejder man flint? Tag selv oldsager med. Hvad er det for oldsager? Præsentation af oldtidens værktøjskasse. Der vil være mulighed for at snitte og hugge med flintredskaber. Vi håber, at mange vil komme med egne fund fra hylder og skuffer.

STED: MOSEGÅRDEN, SKOVGÅRDS ALLÉ 37, VÆRLØSE

15. SEPTEMBER
SØNDAG
KL. 14.00

KEND DIN EGN: Efterårstur

Vi går på efterårstur sammen. Detaljer om turen offentliggøres senere på foreningens hjemmeside: www.vaerloesehistorie.dk.

STED: MOSEGÅRDEN, SKOVGÅRDS ALLÉ 37, VÆRLØSE

22. SEPTEMBER
SØNDAG
KL. 14.00

SØNDAGSFORTÆLLINGER: Grønne kranse v. Conny Laustsen

Kom med til foredrag og hyggeligt samvær på Mosegaarden, når Conny Laustsen fortæller om grønne kranse.

STED: MOSEGÅRDEN, SKOVGÅRDS ALLÉ 37, VÆRLØSE

20. OKTOBER
SØNDAG
KL. 14.00

Søndagsfortællinger: Erindringer v. Hans Christensen

I sommerhus i Lille Værløse. Kom med til foredrag og hyggeligt samvær på Mosegaarden, når Hans Christensen fortæller erindringer.

STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLÉ 37, 3500 VÆRLØSE.

5. NOVEMBER
TIRSDAG
KL. 19.00

FOREDRAG: Det nyeste på DNA-fronten v. Per Lotz

Til november kan du høre om det seneste nye fra DNA-fronten, når Per Lotz fortæller.

STED: Sate titten, Bymidten 46, 3500 Værløse.

17. NOVEMBER
SØNDAG
KL. 14.00

Søndagsfortælling: Huenakker v. Tove Jensen

Kom med til foredrag og hyggeligt samvær på Mosegaarden, når Tove Jensen fortæller om smukke huenakker.
STED: MOSEGAARDEN, SKOVGARDS ALLE 37, 3500 VÆRLØSE

JONSTRUPSAMLINGEN:

Alle arrangementer finder sted i Jonstrup gl. Seminariums øvelsesskole, Jonstrupvej 288, indgang E, Jonstrup.
Hvis ændringer, publiceres dette inden aktiviteten på www.jonstrupsamlingen.dk og facebook: Jonstrupsamlingens Venner

11. AUGUST
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

FIND SLÆGTNINGE, SOM GIK PÅ JONSTRUP

Marianne Hvid, frivilligruppens slægtsforsknings ekspert, præsenterer en række søgeregistre vedr. Jonstrup Seminarium og bistår med søgning på egne slægtninge.

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP.

1. SEPTEMBER
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

JONSTRUPLEIRENS HISTORIE OG FLYGTNINGEINVASIONEN

Gurli Thuneby fra Værlosegnens Historiske Forening fortæller om hverdagslivet i lejren, hvor tyske soldater enten skulle lære at flyve eller var på rekreation på den "danske flødeskumsfront". I krigens sidste halvår måtte det tyskbesatte Danmark huse ca. en kvart million flygtninge fra lande nær Østfronten.

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP.

6. OKTOBER
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

JONSTRUP – FRA LANDSBY TIL MODERNE FORSTAD

Per K. Larsen, mangeårig formand for Jonstrup89 og medlem af Furesø Byråd, fortæller om hændelser, der har været afgørende for udviklingen hen imod Jonstrup af i dag.

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP.

3. NOVEMBER
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

SLAGET OM SEMINARIET

Ole B. Kristensen fra Værlosegnens Historiske Forening fortæller om, hvorfor Danmarks første lærerseminarium kom til Jonstrup. En lille kanonkugle fra Englandskrigen 1807, der blev fundet, forsvandt og på forunderlig vis genfundet, vidner om den dramatiske historie.

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP.

1. DECEMBER
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

JULETUE – OLE STERNENDORFF SYNGER OG SPILLER JULEN IND

Der er julehygge i samlingen, når Ole Sterndorff fra Seniorakademiet synger og spiller, og Signe Holm-Larsen fra Jonstrupsamlingens frivilligruppe læser "Peters Jul".

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP

Vil du være en del af vores team?

På Furesø Museer er vi stolte af at have en stor gruppe meget engagerede og dygtige frivillige, men vi kan sagtens bruge flere ildsjæle!

Museumsarbejde kan være mange ting, og som frivillig hos os har du mulighed for at arbejde med en lang række forskellige indsatsområder. Lige nu har vi især brug for ekstra museumsværter, der arbejder i selvstændige teams af to personer på vores købmandsgård Cornelen i Stavsholt. Vi har også løbende brug for museumsværter, der på søndage kan holde åbent på Mosegaarden i Værløse.

Hvis du vil lære et gammelt håndværk fra dig eller har anden relevant specialviden som du har lyst til at videreformidle, så hører vi også meget gerne fra dig! Det kan også være at du har 'hænderne godt skruet på' og kunne have lyst til at hjælpe med praktiske opgaver eller deltage i produktion og opsætning af nye udstillinger eller måske vil du hjælpe i forbindelse med afholdelse af events og arrangementer.

Mulighederne er mange og vi værdsætter din indsats højt uanset om du har særlige kompetencer eller ej.

Kontakt os på ckh@furesoe.dk

FURESØMUSEER

Du er velkommen til at kontakte os her:

Cathrine Kyø Hermansen
Museums- og arkivchef
Tlf.:(+45) 72 16 47 18
Mail: ckh@furesoe.dk

Anders Thorkilsen
Museumsinspektør
Tlf.:(+45) 72 16 47 26
Mail: aot1@furesoe.dk

Lise Milan Nielsen
Undervisningsansvarlig
Tlf.:(+45) 72 16 53 61
Mail: limn@furesoe.dk

Dragan Jovanovic
Videnskabelig assistent
Tlf.:(+45) 72 1 6 49 8 8
Mail: djv1@furesoe.dk

Emma Barnhøj Jeppesen
Museumsinspektør
Tlf.:(+45) 72 16 46 56
Mail: ebj1@furesoe.dk

Cecilie Brøndum Rosenblad
Arkivar
Tlf.:(+45) 72 16 49 07
Mail: cbr5@furesoe.dk

Tetiana Burlachenko
Museumsvært
Mail: tbr3@furesoe.dk

Birgitte Kabel
Museumsassistent
Mail: birgittesemail@gmail.com

FURESØ MUSEER

ADRESSER PÅ UDSILLINGSSTEDER:

Mosegaarden

Skovgårds Allé 37, 3500 Værløse

Søndag: 13:00-16:00

Arrangementer og undervisningstilbud kan fortsat bookes i hverdage

Immigrantmuseet

Kulturtovet 12, 3520 Farum

Åbent tirsdag – lørdag: 10.00-16.00

Lukket alle helligdage

Købmandsmuseet Cornelen

Stavnsholtvej 186, 3520 Farum

Åbent første og sidste søndag i måneden fra kl. 13.00-16.00.

Lukket januar, juli og august.

Furesø Arkiver

Lokalarkiv, læsesal og stadsarkiv

Kulturtovet 12, 3520 Farum

Åbent mandag & tirsdag: 12.00-15.30

Torsdag: 12.30-17.30

Lukket alle helligdage

KONTAKT – ADMINISTRATION

Kulturtovet 12, 3520 Farum

Tlf: 72 35 61 00 / museerne@furesoe.dk

www.furesoemuseer.dk

www.immigrantmuseet.dk

FURESØ MUSEER

IMMIGRANTMUSEET | MOSEGAARDEN | CORNELEN | ARKIVERNE